

UDKAST

til

Forslag

til

Lov om forsøg med personlige borgerstyrede budgetter til socialt udsatte borgere

Kapitel 1

Formål, anvendelsesområde og målgruppe

§ 1. Formålet med denne lov er at sikre, at de kommuner, som deltager i forsøg med personlige borgerstyrede budgetter, kan tilbyde borgere med særlige sociale problemer et personligt budget kombineret med social støtte. Et personligt budget skal understøtte realiseringen af borgerens egne ønsker og målsætninger gennem større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

§ 2. Denne lov finder anvendelse for de kommuner, der i perioden 2022-2024 deltager i forsøgsordningen med personlige borgerstyrede budgetter, som indgår i »Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025«.

§ 3. Målgruppen for støtte i form af et personligt budget er borgere med særlige sociale problemer, som er i målgruppen for eller modtager hjælp og støtte efter afsnit V i lov om social service, og som vurderes at kunne profitere af tilbuddet i forhold til at kunne opnå større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

Kapitel 2

Forsøg med personlige borgerstyrede budgetter

§ 4. Kommunalbestyrelsen i de kommuner, der deltager i forsøget med personlige borgerstyrede budgetter, kan træffe afgørelse om at tilbyde et personligt budget, jf. stk. 2, til borgere i kommunen, som er omfattet af målgruppen efter § 3.

Stk. 2. Ved et personligt budget forstås en personlig trækingsret på op til 50.000 kr., som borgeren i samarbejde med kommunen kan råde over og

UDKAST

anvende efter borgerens egne ønsker og målsætninger til forskellige aktiviteter og andre mindre udgifter, der skal understøtte borgerens selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet, i en periode på i alt 15 sammenhængende måneder.

Stk. 3. Afgørelser efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Flytter en borger, som modtager støtte i form af et personligt budget efter stk. 1, til en anden kommune inden periodens udløb, bortfalder borgerens adgang til støtte.

§ 5. Træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om at tilbyde støtte i form af et personligt budget, skal kommunalbestyrelsen samtidig tilknytte borgeren en socialfaglig medarbejder i kommunen. I perioden, hvor borgeren modtager støtte i form af et personligt budget, skal den socialfaglige medarbejder støtte borgeren i at realisere egne ønsker og målsætninger, jf. § 1.

§ 6. Et personligt budget og tilknytning af en socialfaglige medarbejder, må ikke erstatte øvrig hjælp, støtte og tilbud til borgeren, som kommunen er forpligtet til at yde efter lov om social service, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller anden lovgivning.

Kapitel 3

Administration og skattefrihed m.v.

§ 7. Efter anmodning fra den tilknyttede socialfaglige medarbejder på vegne af en borger, der modtager støtte i form af et personligt budget, er kommunen forpligtet til at dække udgifter i form af træk på det personlige budget.

§ 8. Støtte i form af et personligt budget er skattefri.

Stk. 2. Støtte i form af et personligt budget medregnes ikke ved beregning af, om en person har ret til øvrige ydelser fra det offentlige, og medfører ikke reduktion af sådanne ydelser.

Stk. 3. Støtte i form af et personligt budget indgår ikke i beregning af borgerens betaling for botilbud efter kapitel 20 i lov om social service, jf. § 163 i lov om social service, og udslusningsboliger efter lov om almene boliger, jf. § 163 a i lov om social service.

Kapitel 4

Ikrafttræden m.v.

UDKAST

§ 9. Loven træder i kraft den 1. juli 2022.

Stk. 2. Loven ophæves den 31. december 2024.

Stk. 3. Forsøg med personlige borgerstyrede budgetter efter loven skal være afsluttet senest den 31. december 2024.

§ 10. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Partierne bag »Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025« har afsat midler til en forsøgsordning med personlige borgerstyrede budgetter til borgere med særlige sociale problemer. Der er afsat midler til en ansøgningspulje, som udmønter alle midlerne i 2022 og kan søges af interesserede kommuner i hele landet. Med aftalen om satspuljen for 2017-2020 blev gennemført et tilsvarende forsøg med borgerstyrede budgetter i 4 kommuner. Den foreslåede ordning har således tidligere været gældende i 2017-2020.

Målgruppen for forsøg med personlige borgerstyrede budgetter er borgere med særlige sociale problemer. Formålet er at understøtte målgruppens vej til større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

Med den foreslåede ordning får borgeren en trækningsret på op til 50.000 kroner, som vedkommende kan anvende efter eget ønske til forskellige aktiviteter og andre mindre udgifter i en periode på i alt 15 sammenhængende måneder. Det er op til den enkelte borger at definere, hvilke ønsker og målsætninger vedkommende har for forløbet. Forsøget skal sætte borgerens eget behov og liv i centrum. Det personlige budget kombineres med social støtte i form af en tilknyttet socialfaglig medarbejder, og dermed understøttes borgerens mulighed for at tage medansvar for egen livssituation.

Formålet med lovforslaget er at sikre, at de kommuner, der deltager i forsøget, kan tilbyde borgere med særlige sociale problemer et personligt budget kombineret med social støtte, samt sikre, at støtten til borgeren er skattefri og ikke indgår i vurderingen af retten til øvrige offentlige ydelser, herunder eksempelvis kontanthjælp, og at støtten ej heller fradrages i sådanne ydelser.

2. Personlige borgerstyrede budgetter til socialt udsatte borgere

2.1. Gældende ret

Der eksisterer i dag en række tilbud efter bestemmelserne i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1548 af 1. juli 2021 (herefter serviceloven), til borgere med særlige sociale problemer, der har behov for rådgivning, hjælp og støtte.

Således har kommunalbestyrelsen en forpligtelse efter servicelovens § 12 til at sørge for tilbud om gratis rådgivning til borgere med bl.a. særlige sociale problemer.

Derudover skal kommunalbestyrelsen efter servicelovens § 85 tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til borgere, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Kommunalbestyrelsen skal desuden tilbyde midlertidigt ophold i boformer efter servicelovens § 107 til borgere, som på grund af f.eks. særlige sociale problemer har behov for dette. Beboeren betaler efter servicelovens § 163, stk. 2, for opholdet.

Dertil skal kommunalbestyrelsen efter servicelovens § 110 tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har behov for botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp.

Der er efter gældende ret ikke hjemmel til, at kommunerne kan tilbyde personlige budgetter til borgere med særlige sociale problemer. Folketinget har tidligere vedtaget lov nr. 547 af 30 maj 2017, som indeholdt regler om et tilsvarende forsøg med borgerstyrede personlige budgetter. Loven var gældende i perioden 1. juli 2017 til 31. december 2019, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 176 som fremsat, side 2.

Offentlig støtte er efter gældende ret som udgangspunkt skattepligtig indkomst, medmindre der er særskilt hjemmel til skattefritagelse. I ligningslovens § 7, nr. 9, er der hjemmel til skattefritagelse for ydelser, der gives til dækning af nærmere bestemte udgifter for modtageren efter bl.a. lov om social service. Hjemlen dækker således kun ydelser med hjemmel i de i bestemmelsen nævnte love.

2.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Med aftalen om satspuljen for 2017-2020 blev der afsat 10 mio. kr. til et forsøg med borgerstyrede budgetter i 4 kommuner. Erfaringsopsamlingen fra projektet viser, at borgerne oplevede en forbedret livskvalitet og selvbestemmelse samt en ændret rollefordeling i samarbejdet med kommunen. Godt halvdelen af borgerne i forsøget kom i løbet af projektperioden tættere på deres langsigtede mål.

»Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025« indebærer, at der skal gennemføres et nyt forsøg med personlige borgerstyrede budgetter til socialt udsatte borgere i udvalgte forsøgskommuner. Der er afsat i alt 11,8 mio. kr. til initiativet, heraf 10 mio. kr. til en ansøgningspulje, hvor interesserede kommuner

UDKAST

kan søge penge til at gennemføre forsøg med personlige borgerstyrede budgetter. Der afsættes derudover 1,8 mio. kr. til, at Socialstyrelsen kan yde vejledning til de deltagende kommuner og udarbejder en erfaringsopsamling som afslutning på forsøget.

Forsøg med personlige borgerstyrede budgetter skal understøtte socialt udsatte borgeres vej til større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet. Et personligt budget kan f.eks. understøtte, at borgere, som i øvrigt modtager støtte og hjælp efter servicelovens bestemmelser, kan tage mere medansvar for egen livssituation, fordi det personlige budget kan være med til at sætte borgerens eget behov og liv i centrum.

Det indgår i initiativet, at målgruppen for forsøget med personlige borgerstyrede budgetter er borgere med særlige sociale problemer, f.eks. hjemløshed, stofmisbrug og/eller psykisk lidelse. Samtidig må den enkelte borgers sociale problemer ikke være så komplekse, at vedkommende ikke kan drage nytte af et personligt budget. Målgruppen for tilbud om et personligt budget ses på den baggrund hensigtsmæssigt afgrænset til borgere, som er i målgruppen for eller modtager hjælp og støtte efter afsnit V i serviceloven, det vil sige hjælp og støtte til voksne, og som kommunen vurderer at kunne profitere af tilbuddet i forhold til at kunne opnå større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

For at kunne gennemføre forsøg med personlige budgetter er der behov for at skabe hjemmel til, at kommunerne kan tilbyde borgeren et personligt budget, samt behov for at sikre, at de deltagende borgere ikke stilles ringere ved deltagelse i forsøget i forhold til f.eks. retten til kontanthjælp eller fradrag i offentlige ydelser eller i forhold til indsatsmuligheder efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, jf. lovbekendtgørelse nr. 548 af 7. maj 2019.

Det indgår endvidere i initiativet som et kernelement i forsøget, at borgeren selv skal være med til at definere, hvilke udfordringer og mål vedkommende har, og hvad budgettet skal bruges til. Det er på den baggrund Social- og Ældreministeriets vurdering, at budgettet kan anvendes til udgifter til personlig hygiejne, transportudgifter, udgifter forbundet med sociale aktiviteter, uddannelse, sport eller mindre udgifter til indretning af bolig m.v. i det omfang, det vurderes at understøtte borgeren i at opnå de ønsker og målsætninger, vedkommende har sat for budgettet. Det er afgørende, at støtten er skattefri, samt at støtten ikke fører til reduktion af offentlige ydelser, da det personlige budget er tænkt som et supplement til eventuelle øvrige sociale eller andre indsatser, som borgeren modtager. Det er således ikke hensigten

med det personlige budget at stille borgeren ringere ved deltagelse i forsøget.

2.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås der skabt hjemmel til, at de deltagende kommuner i forsøg med personlige borgerstyrede budgetter vil kunne tilbyde borgere med særlige sociale problemer et personligt budget kombineret med social støtte. Det personlige budget vil have til formål at understøtte borgerens vej til større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

Lovforslaget vil kun finde anvendelse i de kommuner, der deltager i forsøgsordningen med personlige borgerstyrede budgetter i perioden 2022-2024. Der er med »Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025« afsat midler til en ansøgningspulje, som udmøntes i 2022, og som kan søges af interesserede kommuner i hele landet. Kommunerne kommer i betragtning til forsøg med personlige borgerstyrede budgetter ved ansøgning til en ansøgningspulje, som udmeldes og administreres af Socialstyrelsen.

Med den foreslåede ordning vil de deltagende kommuner kunne tilbyde et personligt budget til borgere, som er omfattet af personkredsen i den foreslåede § 3. Målgruppen for et personligt budget vil således være borgere, som er i målgruppen for eller modtager hjælp og støtte efter afsnit V i serviceloven, og som vurderes at kunne profitere af tilbuddet i forhold til at kunne opnå større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

Det vil kunne være borgere i hjemløshed, med stofmisbrug og/eller psykisk lidelse eller med en kombination af flere problemstillinger. Borgerens sociale problemstillinger må dog ikke være så komplekse, at borgeren ikke vil kunne forventes at drage nytte af tilbuddet. Ordningen vil således ikke være rettet mod f.eks. borgere, hvis funktionsniveau – eventuelt i perioder – er så dårligt, at borgeren ikke kan forfølge de målsætninger, der skal være for et personligt budget.

Et personligt budget vil skulle forstås som en personlig trækningsret på op til 50.000 kr., hvor borgeren i samarbejde med den tilknyttede socialfaglige medarbejder identificerer personlige ønsker og målsætninger for budgettet. Borgeren vil herefter kunne anvende budgettet efter eget ønske til forskellige aktiviteter og andre mindre udgifter i det omfang, det vurderes at ske i overensstemmelse med formålsbeskrivelsen om at understøtte realiseringen af borgerens egne ønsker og målsætninger gennem større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

UDKAST

Det er kommunen, det vil sige den kommunale myndighed, som efter anmodning fra den tilknyttede medarbejder på vegne af borgeren vil skulle betale for de i budgettet planlagte aktiviteter og mindre udgifter m.v. Af hensyn til borgeren vil der således ikke blive udbetalt kontante beløb direkte til denne med det formål at sikre, at borgeren ikke risikerer at hæfte for eventuelle uhensigtsmæssige dispositioner. Den tilknyttede medarbejder vil kunne være med til at sikre, at borgeren er indforstået med betingelserne for brugen af trækingsretten på det personlige budget.

Borgerens egne målsætninger for et personligt budget vil variere fra borger til borger. Målsætningerne vil eksempelvis kunne være ønsket om et bedre helbred, at få og bevare en bolig, at få et job eller komme i uddannelse, at genoptage kontakten med familie og venner eller at aftrappe et misbrug. Det personlige budget vil kunne benyttes i relation hertil eksempelvis til udgifter til personlig hygiejne, transportudgifter, udgifter forbundet med sociale aktiviteter, uddannelse, sport eller mindre udgifter til indretning af bolig m.v.

Med lovforslaget foreslås det endvidere, at støtte i form af et personligt budget bliver skattefri og ikke medregnes ved sociale eller andre offentlige ydelser, f.eks. beregningen af kontanthjælp. Dermed sikres det, at de deltagende borgere ikke stilles ringere ved at deltage i forsøget i forhold til udmåling af sociale og andre offentlige ydelser.

Et personligt budget vil være et periodebestemt forløb på i alt 15 sammenhængende måneder, som skal understøtte realiseringen af borgerens egne målsætninger. Borgerens adgang til støtte vil bortfalde, hvis borgeren fraflytter den kommune, som deltager i forsøget med personlige borgerstyrede budgetter, og som har tilbudt borgeren et personligt budget.

Det vil være et krav, at kommunen tilknytter en socialfaglig medarbejder til borgeren i hele perioden på i alt 15 sammenhængende måneder, hvor borgeren modtager støtte i form af et personligt budget. Medarbejderen vil skulle støtte borgeren i at opnå de af borgeren definerede målsætninger for budgettet. Den tilknyttede medarbejder vil herunder skulle understøtte borgeren i forhold til eksempelvis kontakt til øvrige sociale myndigheder, frivillige organisationer og lignende og dermed være med til at sikre sammenhæng mellem forløbet med et personligt budget og eventuelle øvrige sociale eller beskæftigelsesrettede indsatser, som den pågældende borger modtager.

Det vil være op til den enkelte kommune at beslutte og i deres ansøgning til Socialstyrelsen, der udmønter og administrerer ansøgningspuljen, at redegøre for, hvordan tilbuddet om et forløb med et personligt budget nærmere organiseres mest hensigtsmæssigt. Såfremt kommunen f.eks. ønsker at lade

funktionen som socialfaglig støtte til borgeren under forløbet blive varetaget af en medarbejder, borgeren kender hos en privat aktør, eller af den bostøtte m.v., borgeren allerede modtager støtte fra, vil det være kommunens ansvar at sikre, at der etableres det fornødne samarbejde mellem en medarbejder i den kommunale myndighed og den socialfaglige medarbejder om borgerens forløb, herunder om borgerens trækning på budgettet, i forhold til at sikre, at det gennemføres inden for formålet.

Et personligt budget, og herunder den tilknyttede socialfaglige medarbejder, må ikke erstatte hjælp, støtte og tilbud til borgeren, som kommunen er forpligtet til at yde efter reglerne i serviceloven, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og anden lovgivning. Støtte i form af et personligt budget vil skulle ses som et supplement til den rådgivning, hjælp og støtte m.v., som kommunen i dag er forpligtet til at yde til borgere med særlige sociale problemer.

Det vil således endvidere være op til den enkelte kommune at sikre hensigtsmæssig sammenhæng til sine øvrige tilbud til målgruppen samt ud fra lokale forhold og ønsker at etablere et eventuelt samarbejde med frivillige foreninger og organisationer, der i forvejen har kontakt til målgruppen, i forsøgsperioden.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Forslaget berører ikke staten og regionerne og medfører ikke økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for staten og regionerne.

Lovforslaget vurderes samlet set ikke at have økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Lovforslaget medfører administrative konsekvenser for de deltagende kommuner, der som noget nyt vil kunne tilbyde et personligt budget til borgere omfattet af lovforslagets målgruppe. Der er med »Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, Sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025« afsat midler til finansiering af forsøget.

Skattefritagelsen har karakter af en skatteudgift, der dog anses som en bagatel og derfor ikke indgår i Skatteministeriets opgørelse over skatteudgifter.

Lovforslaget og forsøgsordningen med personlige borgerstyrede budgetter er finansieret af »Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025«.

UDKAST

Lovforslaget vurderes ikke at have væsentlige digitaliseringsrelaterede konsekvenser for det offentlige. Lovforslaget følger således seks ud af de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning. Således indeholder lovforslaget forslag til klare og enkle regler. Lovforslaget ændrer ikke på, hvorvidt der kan kommunikeres digitalt med kommunerne. Lovforslaget ændrer heller ikke på sammenhæng på tværs. Lovforslaget ændrer endelig ikke på mulighederne for tryk og sikker datahåndtering og anvendelse af offentlig infrastruktur, idet der fortsat kan kommunikeres med kommunerne via Digital Post. Lovforslaget har dermed ikke betydning i forhold til disse principper. Lovforslaget muliggør dog ikke automatisk sagsbehandling, da kommunalbestyrelsen vil skulle behandle hver sag individuelt, hvilket vil indebære faglige skøn. Der kan således ikke sagsbehandles efter objektive kriterier, hvorfor der ikke er mulighed for at automatisere sagsgangene. Baggrunden herfor er hensynet til at sikre fagligt korrekte afgørelser med afsæt i individuelle skøn af hensyn til borgernes retssikkerhed.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne. En afgørelse om et personligt budget kræver ikke en ansøgning fra borgeren. Det er i stedet op til kommunalbestyrelserne i de deltagende kommuner af egen drift at identificere borgere i målgruppen for borgerstyrede budgetter og derefter tilbyde et personligt budget.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har inden klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den XX december 2021 til den XX januar 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F, Advokatrådet, Akademikerne, Ankestyrelsen, BL – Danmarks Almene Boliger, Blå Kors, Brugerforeningen for aktive stofmisbrugere, Brugernes

UDKAST

Akademi, Børne- og kulturchefforeningen, Center for Frivilligt Socialt Arbejde, Center for Rusmiddelforskning, Dansk Erhverv, Dansk Psykolog Forening, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Det Sociale Netværk, Den Sociale Udviklingsfond (SUF), FOA - Fag og Arbejde, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af Socialchefer i Danmark, FH, Frelsens Hær, FTF, Gadejuristen, HK Kommunal, Institut for Menneskerettigheder, KFUK's Sociale Arbejde, KFUM's Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, KL, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kriminalforsorgen, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Socialpædagoger (LFS), Landsforeningen LEV, Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere (LAP), Landsforeningen af væresteder (LVS), Landsforeningen Bedre Psykiatri, Landsforeningen for Pårørende til Stofmisbrugere, , LOS – De private tilbud, Rigsrevisionen, Rådet for Socialt Udsatte, SAND – De Hjemløses Landsorganisation, Selveje Danmark, SIND, Socialt Lederforum, Socialpædagogernes Landsforbund, Stenbroens Jurister, VIVE.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget vurderes at medføre visse mindre negative implementeringskonsekvenser for kommunerne, der som noget nyt kan tilbyde et personligt budget til borgere omfattet af lovforslagets målgruppe.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen

UDKAST

Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

UDKAST

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Der eksisterer i dag en række tilbud efter servicelovens bestemmelser til borgere med særlige sociale problemer, der har behov for rådgivning, hjælp og støtte.

Der er efter gældende ret ikke hjemmel til, at kommunerne kan tilbyde personlige budgetter til borgere med særlige sociale problemer.

I den foreslåede § 1 foreslås det, at de kommuner, som deltager i forsøg med personlige borgerstyrede budgetter, vil kunne tilbyde borgere med særlige sociale problemer et personligt budget kombineret med social støtte. Det foreslås endvidere, at et personligt budget vil skulle understøtte realiseringen af borgerens egne ønsker og målsætninger gennem større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

Med den foreslåede ordning tilvejebringes således hjemmel til, at de kommuner, der deltager i forsøget med personlige borgerstyrede budgetter, kan supplere den eksisterende sociale indsats med et personligt budget.

Formålet med at tilbyde støtte i form af forsøg med personlige borgerstyrede budgetter vil være at understøtte socialt udsatte borgeres vej til større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet. Et personligt budget vil blandt andet være kendetegnet ved at sætte borgerens eget behov og liv i centrum og dermed understøtte borgerens mulighed for at tage medansvar for egen livssituation.

Til § 2

I den foreslåede § 2 foreslås, at loven skal finde anvendelse for de kommuner, der i perioden 2022-2024 deltager i forsøgsordningen med personlige borgerstyrede budgetter, som indgår i »Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025«.

Der er med aftalen afsat midler til en ansøgningspulje, som udmøntes i 2022, og som kan søges af interesserede kommuner i hele landet. Socialstyrelsen udmelder, udmønter og administrerer ansøgningspuljen. Kommunerne vil

UDKAST

komme i betragtning til forsøg med personlige borgerstyrede budgetter ved ansøgning til ansøgningspuljen.

Loven foreslås alene at finde anvendelse i forsøgsperioden 2022-2024. Således vil et forløb med et personligt budget skulle være afsluttet inden udgangen af 2024. Dette betyder, at et forløb med et personligt budget på i alt 15 sammenhængende måneder vil skulle være igangsat senest den 1. oktober 2024, således at det kan afsluttes inden forsøgsperiodens udløb 31. december 2024.

Til § 3

I den foreslåede § 3 foreslås, at målgruppen for støtte i form af et personligt budget er borgere med særlige sociale problemer, som er i målgruppen for eller modtager hjælp og støtte efter afsnit V i lov om social service, og som vurderes at kunne profitere af tilbuddet i forhold til at kunne opnå større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

Et personligt budget vil skulle understøtte, at borgere, som er i målgruppen for eller allerede modtager støtte og hjælp efter servicelovens bestemmelser på voksenområdet, kan tage mere medansvar for egen livssituation, fordi det personlige budget giver mulighed for at sætte borgerens egne behov og eget liv i centrum.

Modtagerne vil f.eks. kunne være borgere i hjemløshed, med stofmisbrug og/eller psykisk lidelse eller med en kombination af flere problemstillinger. Borgerens sociale problemstillinger må dog ikke være så komplekse, at borgeren ikke vil kunne forventes at drage nytte af tilbuddet. Ordningen vil således ikke være rettet mod f.eks. borgere, hvis funktionsniveau – eventuelt i perioder – er så dårligt, at borgeren ikke kan forfølge de målsætninger, der skal være for et personligt budget.

I forbindelse med kommunens ansøgning til Socialstyrelsen om deltagelse i forsøg med personlige borgerstyrede budgetter vil kommunen skulle definere og beskrive den konkrete målgruppe, som kommunen ønsker at tilbyde et personligt budget. Kommunalbestyrelsen vil herunder skulle overveje, hvordan forsøgsordningen med personlige budgetter vil kunne supplere kommunens øvrige sociale indsatser til målgruppen, herunder de eventuelle relevante frivillige tilbud til målgruppen som kommunen måtte samarbejde med.

Kommunen vil i beskrivelsen af den konkrete målgruppe skulle vurdere, om målgruppen vil kunne profitere af tilbuddet i forhold til at kunne opnå større

UDKAST

grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet. Ligeledes vil kommunen i afgørelsen af, hvorvidt en borger skal tilbydes et personligt budget, konkret skulle vurdere, hvorvidt borgeren vil kunne profitere af tilbuddet i form af at opnå større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet, jf. den foreslåede § 1.

Til § 4

Det foreslås med lovforslagets § 4, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen i de kommuner, der deltager i forsøget med personlige borgerstyrede budgetter, vil kunne træffe afgørelse om at tilbyde et personligt budget til borgere, som er omfattet af målgruppen efter den foreslåede § 3.

Det vil således alene være kommuner, som har ansøgt om og fået tildelt midler fra ansøgningspuljen til forsøg med personlige borgerstyrede budgetter, der vil kunne tilbyde kommunens borgere støtte i form af et personligt budget.

I det foreslåede § 4, *stk. 2*, defineres et personligt budget som en personlig trækingsret på op til 50.000 kr., hvor borgeren i samarbejde med kommunen opstiller personlige målsætninger for og kan råde over budgettet efter eget ønske til forskellige aktiviteter og andre mindre udgifter. Det vil være kommunen, det vil sige den kommunale myndighed, som efter den foreslåede § 7 efter anmodning fra den tilknyttede socialfaglige medarbejder på vegne af borgeren vil skulle betale for de aktiviteter m.v., der er planlagt i budgettet.

Det vil være op til den enkelte borger i samarbejde med kommunen at definere, hvilke mål og ønsker vedkommende har for sit forløb. Målsætningerne vil variere fra borger til borger, men kan f.eks. være et ønske om et bedre helbred, at få og bevare en bolig, at få et job eller komme i uddannelse, at genoptage kontakten med familie og venner eller aftrappe misbrug.

Det vil ligeledes være op til den enkelte borger at definere, hvilke tiltag der vil kunne hjælpe vedkommende videre i forhold til de konkrete problemstillinger og ønsker. Det vil eksempelvis kunne dreje sig om dækning af udgifter til personlig hygiejne, transportudgifter, udgifter forbundet med sociale aktiviteter, uddannelse, sport eller mindre udgifter til indretning af bolig m.v. Borgeren vælger i samarbejde med kommunen, hvad budgettet vil skulle anvendes til, men det vil skulle være inden for formålet i den foreslåede § 1 – heraf fremgår, at det personlige budget skal understøtte borgerens selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

UDKAST

Et personligt budget vil efter det foreslåede § 4, stk. 2, være et periodebestemt forløb på i alt 15 sammenhængende måneder, som skal understøtte realiseringen af borgerens egne målsætninger. Det vil være et krav, at der er tale om et forløb på 15 sammenhængende måneder. Den forudbestemte periode på i alt 15 sammenhængende måneder skal sikre, at borgeren igennem et længere forløb med et personligt budget, kombineret med social støtte, understøttes i at opnå større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

I det foreslåede § 4, stk. 3, foreslås det, at afgørelser efter det foreslåede § 4, stk. 1, ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Klageadgangen foreslås afskåret, idet der er tale om en forsøgsordning, hvor man i en begrænset periode afprøver muligheden for at tilbyde borgere i målgruppen et personligt borgerstyret budget.

I det foreslåede § 4, stk. 4, foreslås det, at såfremt en borger, som er omfattet af forsøgsordningen, flytter til en anden kommune inden forløbets afslutning, vil borgerens adgang til støtte bortfalde. Borgeren vil altså ikke kunne tage sit personlige budget med sig til en ny bopælskommune. Dette skyldes, at midlerne vil blive tildelt til de deltagende kommuner i forsøget efter ansøgning. Midlerne vil derfor ikke kunne overføres til en anden kommune ved en borgers fraflytning. Der vil være tale om en konkret vurdering i forhold til, hvornår en borger anses for at være fraflyttet forsøgskommunen. I denne vurdering kan blandt andet indgå den pågældende borgers registrering i folkeregistret.

Til § 5

I den foreslåede § 5 foreslås det, at træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om at tilbyde støtte i form af et personligt budget, vil kommunalbestyrelsen samtidig skulle tilknytte borgeren en socialfaglig medarbejder i kommunen med det formål, at borgeren modtager støtte til at definere og realisere målsætningerne for forløbet.

Såfremt borgeren allerede har f.eks. en fast bostøtte efter § 85 i serviceloven, eller kommunen ønsker at lade funktionen blive varetaget af en medarbejder, som borgeren kender i forvejen hos en privat aktør, vil kommunen kunne vælge at lade den samme medarbejder varetage den sociale støtte, der vil skulle ydes i forbindelse med det personlige budget. Det vil i så fald være kommunens ansvar at sikre, at der etableres det fornødne samarbejde mellem den kommunale myndighed og den socialfaglige medarbejder om borgerens forløb, herunder om borgerens trækning på budgettet, i forhold til at

UDKAST

sikre, at det gennemføres inden for formålet. Bliver det nødvendigt at udskifte medarbejderen, f.eks. pga. jobskifte, vil kommunen skulle tilknytte en anden socialfaglig medarbejder i kommunen til borgerens sag.

Borgerens selvbestemmelse vil skulle være i centrum, og den tilknyttede medarbejder vil i overensstemmelse hermed skulle rådgive og støtte borgeren under forløbet med afsæt i borgerens egne ressourcer, herunder understøtte borgeren i forhold til eksempelvis kontakt til øvrige sociale myndigheder, frivillige organisationer og lignende og dermed være med til at sikre sammenhæng mellem forløbet med et personligt budget og eventuelle øvrige sociale og beskæftigelsesrettede indsatser, der ydes til borgeren. Det vil f.eks. kunne være sammenhæng til behandling for stofmisbrug, som borgeren modtager efter § 101 i serviceloven, eller den støtte, som borgeren modtager efter § 85 i serviceloven.

Der vil som led i den socialfaglige støtte i forbindelse med et personligt budget eksempelvis kunne udfærdiges en plan, hvor borgerens mål for budgettet samt de konkrete tiltag, budgettet skal anvendes til, fremgår, så borgeren og medarbejderen har en fælles forståelse af, hvad formålet med budgettet for den enkelte borger er. Borgeren vælger som udgangspunkt selv, hvad budgettet skal anvendes til, men det skal, jf. lovforslagets § 4, stk. 2, være inden for formålet i den foreslåede § 1 i lovforslaget.

Til § 6

I den foreslåede § 6 i lovforslaget foreslås det fastsat, at et personligt budget ikke må erstatte de øvrige kommunale tilbud og indsatser, som kommunen fortsat er forpligtet til at yde efter reglerne i serviceloven, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller anden lovgivning.

Dette er begrundet i, at formålet med den foreslåede ordning vil være at supplere den eksisterende sociale indsats til målgruppen med et personligt budget i forsøgsperioden, samt at sikre, at borgere, som deltager i forsøgsordningen, ikke vil blive stillet ringere ved deltagelse i forsøget.

Udgangspunktet vil være, at det skal sikres, at borgeren får mest muligt ud af sin trækningsret på det personlige budget. Derfor vil borgeren skulle træffe sit valg på et oplyst grundlag.

Med den foreslåede bestemmelse er det således hensigten, at kommunen ikke må undlade at tilbyde borgeren hjælp efter reglerne i serviceloven, lov

UDKAST

om en aktiv beskæftigelsespolitik, lov om aktiv socialpolitik eller anden lovgivning, fordi borgeren efter dette lovforslag modtager hjælp i form af et personligt budget.

Det vil imidlertid stå borgeren frit for at vælge at benytte det personlige budget til udgifter, som også kan være dækket af f.eks. reglerne om hjælp i særlige tilfælde efter kapitel 10 i lov om aktiv socialpolitik.

Hvis borgeren ønsker at anvende trækingsretten på det personlige budget til betaling for udgifter i stedet for at indgive ansøgning om hjælp efter reglerne om hjælp i særlige tilfælde i kapitel 10 i lov om aktiv socialpolitik, vil udgiften dog ikke efterfølgende kunne dækkes efter reglerne i lov om aktiv socialpolitik. Det skyldes, at udgifterne allerede vil være blevet dækket af det personlige budget.

Det er ikke hensigten med bestemmelsen, at der forud for anvendelse af trækingsretten vil skulle ske sagsbehandling i forhold til, om udgiften i stedet skal dækkes af eksempelvis reglerne om hjælp i særlige tilfælde i lov om aktiv socialpolitik.

Omvendt vil borgeren ikke uden at være klar over det skulle risikere at anvende sin trækingsret på det personlige budget til udgifter, som kunne have været dækket af eksempelvis § 81 i lov om aktiv socialpolitik om rimeligt begrundede enkeltudgifter.

Der ligger heri, at den tilknyttede medarbejder fra kommunen vil skulle yde vejledning og rådgivning i forhold til, hvordan borgeren bedst muligt kan opnå sine ønsker og mål med det personlige budget, herunder med blik for hvilke andre støttemuligheder der er i lovgivningen.

Til § 7

I den foreslåede § 7 foreslås det, at kommunen efter anmodning fra den tilknyttede socialfaglige medarbejder på vegne af en borger, der modtager støtte i form af et personligt budget, vil være forpligtet til at dække udgifter i form af træk på det personlige budget.

Det vil være kommunen, det vil sige den kommunale myndighed, der efter anmodning fra borgeren betaler for udgifter forbundet med sociale aktiviteter, uddannelse, sport, udgifter til personlig hygiejne, transport eller mindre udgifter til indretning af bolig m.v. Borgeren vil således have trækingsret på op til 50.000 kr., men det vil være kommunen, der konkret betaler udgifterne efter anmodning fra den tilknyttede socialfaglige medarbejder på

UDKAST

vegne af borgeren. Det vil sige, at der ikke vil blive udbetalt kontante beløb til borgeren.

Det vil være op til den enkelte borger at definere, hvilke mål og ønsker vedkommende har for forløbet. Forsøget vil skulle sætte borgerens egne behov og eget liv i centrum og dermed understøtte borgerens mulighed for at tage medansvar for egen livssituation. Dermed vil det som udgangspunkt også være borgeren selv, der vælger, hvad budgettet skal anvendes til, men det skal, jf. lovforslagets § 4, stk. 2, være inden for formålet i den foreslåede § 1. Dette vil indebære, at borgerens ønsker for anvendelse af budgettet vil skulle vurderes at kunne understøtte realiseringen af borgerens egne ønsker og målsætninger gennem større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

Hvis borgeren ønsker at anvende trækingsretten på aktiviteter m.v., der ligger uden for formålet efter lovforslagets § 1, vil kommunen kunne afvise at betale, og det må på ny drøftes med borgeren, hvordan budgettet kan anvendes til at opnå de personlige målsætninger, som borgeren har for budgettet.

Til § 8

Offentlig støtte er efter gældende ret som udgangspunkt skattepligtig indkomst, medmindre der er særskilt hjemmel til skattefritagelse. Støtte i form af den foreslåede forsøgsordning med personlige budgetter er ikke omfattet af skattefrihed efter gældende regler.

I det foreslåede § 8, *stk. 1*, foreslås det, at støtten i form af et personligt budget er skattefri.

I det foreslåede § 8, *stk. 2*, foreslås endvidere, at støtte i form af et personligt budget ikke skal medregnes ved beregning af, om en person har ret til øvrige ydelser for det offentlige og ikke skal medføre reduktion af sådanne ydelser.

Det vil betyde, at der ved tildeling af offentlige sociale og andre ydelser skal ses bort fra det personlige budget, og at der ikke vil kunne ske fradrag i sociale og andre ydelser for de beløb, der tildeles til bestemte udgifter via det personlige budget. Der skal tillige ses bort fra det personlige budget ved vurdering af eksempelvis ansøgninger om hjælp i særlige tilfælde, herunder behovsbestemt hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter, efter kapitel 10 i lov om aktiv socialpolitik. Formålet er at sikre, at det personlige budget supplerer den hjælp, borgeren i øvrigt har ret til. Det personlige budget skal således ikke have betydning for borgerens ret til anden hjælp.

UDKAST

Hvis borgeren ønsker at anvende trækning retten på det personlige budget til betaling for udgifter i stedet for at indgive ansøgning om hjælp efter reglerne i kapitel 10 i lov om aktiv socialpolitik, vil udgiften dog ikke efterfølgende kunne dækkes efter reglerne i lov om aktiv socialpolitik.

Endelig foreslås det med § 8, *stk. 3*, at støtte i form af et personligt budget ikke vil skulle indgå i beregning af borgerens betaling for botilbud efter kapitel 20 i serviceloven og udslusningsboliger efter lov om almene boliger.

Dette vil medføre, at midlerne, borgeren modtager efter loven, ikke vil skulle indgå i vurderingen af borgerens økonomiske råderum efter § 5, *stk. 2, nr. 2*, i bekendtgørelse nr. 1244 af 13. november 2017 om egenbetaling for midlertidigt ophold i boformer efter servicelovens §§ 109 og 110. Ligeledes vil midlerne ikke skulle indgå i beregningen af borgerens egenbetaling for ophold i boformer efter servicelovens §§ 107-110 efter bekendtgørelse nr. 1387 af 12. december 2006 om betaling for botilbud m.v. efter servicelovens kapitel 20 samt om flytteret i forbindelse med botilbud efter § 108. Midlerne vil heller ikke skulle indgå i beregningen af borgerens aktuelle indkomstforhold efter § 2 i bekendtgørelse nr. 718 af 19. juni 2013 om refusionsbeløb til lejer i udslusningsbolig.

Til § 9

I det foreslåede § 9, *stk. 1*, foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2022.

Dette vil medføre, at forsøgene med personlige borgerstyrede budgetter kan igangsættes 1. juli 2022.

I det foreslåede § 9, *stk. 2*, foreslås, at loven ophæves automatisk den 31. december 2024.

Dette vil betyde, at forsøgene med personlige borgerstyrede budgetter skal være afsluttet ved udgangen af 2024.

I det foreslåede § 9, *stk. 3*, foreslås, at forsøg med personlige borgerstyrede budgetter i henhold til lovforslaget vil skulle være afsluttet senest den 31. december 2024.

Loven foreslås alene at finde anvendelse i forsøgsperioden 2022-2024. Således vil et forløb med et personligt budget skulle være afsluttet inden udgangen af 2024. Dette vil betyde, at et forløb med et personligt budget på i alt 15 sammenhængende måneder vil skulle være igangsat senest 1. oktober

UDKAST

2023, således at det kan afsluttes inden forsøgsperiodens udløb ved udgangen af 2024.

Til § 10

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland. Bestemmelsen vil fastsætte lovens territoriale gyldighedsområde og vil indebære, at loven ikke vil gælde for Færøerne og Grønland, og at loven ikke vil kunne sættes i kraft for disse dele af riget. Færøerne og Grønland har overtaget samtlige opgaver vedrørende socialområdet.